

RAPORTUL VIZITEI DE STUDIU

Vizita de bune practici GAL Triplex Confinium – GAL Țara Zarandului

Titlul proiectului: DR36F – Sprijin pentru gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate

Nr. contract de finanțare: C3601F210007453700208/30.10.2024

1. Date generale

- **Organizator:** GAL Triplex Confinium
- **Gazdă:** GAL Țara Zarandului
- **Tema vizitei:** „De la piața locală la un ecosistem teritorial al produselor și gastronomiei locale”
- **Perioada:** 29–30 iulie 2026
- **Locația:** Teritoriul GAL Țara Zarandului, județul Hunedoara (comuna Crișcior, comuna Vața de Jos, comuna Băița, satul Hărțăgani)
- **Număr participanți:** 8 reprezentanți ai actorilor locali din teritoriul GAL interesați de dezvoltarea serviciilor turistice și de valorificarea produselor și resurselor locale și 1 membru al echipei GAL Triplex Confinium

2. Scopul vizitei

Vizita a urmărit identificarea și analizarea unor exemple de bună practică privind dezvoltarea integrată a produselor locale, promovarea cooperării inter-teritoriale și transferul de cunoștințe și experiență către teritoriul GAL Triplex Confinium, în conformitate cu obiectivele stabilite în Planul de bune practici aprobat pentru anul 2 de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

3. Desfășurarea activităților

Ziua I – 29 iulie 2026: Întâlnire de lucru la sediul Asociației GAL Țara Zarandului

Vizita a debutat cu o întâlnire de lucru la sediul Asociației GAL Țara Zarandului, în cadrul căreia au fost prezentate principalele direcții de dezvoltare ale Strategiei de Dezvoltare Locală implementate de gazdă, fiind evidențiate modalitățile prin care intervențiile finanțate contribuie la dezvoltarea economică, socială și culturală a teritoriului.

Discuțiile purtate au vizat:

- prezentarea Strategiei de Dezvoltare Locală și a mecanismelor de implementare;
- conceptul integrat privind promovarea produselor locale și susținerea producătorilor din teritoriu;
- cooperarea dintre GAL și autoritățile publice locale în vederea implementării proiectelor de dezvoltare;

- colaborarea cu unitățile de învățământ pentru promovarea educației privind patrimoniul local și dezvoltarea competențelor în comunitate;
- implicarea cooperativelor și a producătorilor locali în dezvoltarea economiei rurale și în crearea de lanțuri valorice locale.

Proiectul de cooperare „Trasee Eco-Smart” și aplicația PlaiSmart

Reprezentanții GAL Țara Zarandului au prezentat proiectul de cooperare „Trasee Eco-Smart”, exemplu de bună practică privind valorificarea patrimoniului natural și cultural prin dezvoltarea unor trasee tematice și a unei oferte turistice integrate, utilizând instrumente moderne de promovare și interpretare a patrimoniului.

A fost prezentată aplicația digitală PlaiSmart, dezvoltată în cadrul proiectului, care oferă utilizatorilor un ghid interactiv pentru descoperirea traseelor tematice, a obiectivelor turistice, a monumentelor istorice, a producătorilor locali, a punctelor gastronomice și a altor atracții din zonă. Prin hărți interactive, localizare GPS, notificări de tip geofencing și coduri QR amplasate la punctele de interes, aplicația oferă o experiență modernă și interactivă de vizitare, contribuind la promovarea turismului sustenabil și la creșterea vizibilității destinațiilor turistice din mediul rural.

Ziua II – 30 iulie 2026: Vizite de studiu în teritoriu

Muzeul Textilelor – comuna Băița / satul Hărțăgani, județul Hunedoara

Muzeul Textilelor este unul dintre cele mai valoroase și originale muzee dedicate patrimoniului textil din Europa de Est. Înființat în anul 2018, muzeul valorifică colecția FARZ (Florica, Ana și Romulus Zaharia), constituită în urma a decenii de cercetare și activitate profesională în domeniul conservării textilelor istorice. Colecția reunește mii de piese textile provenind din România și din numeroase regiuni ale lumii – Europa, Orientul Apropiat, India, Asia Centrală, Japonia, China, Africa, Oceania și America –, alături de instrumente textile, mostre de fibre și coloranți naturali și o bibliotecă de specialitate.

Muzeul funcționează în trei corpuri: Corpul A (casă istorică din anul 1857, expoziția permanentă), Corpul B (laboratoare de conservare și restaurare, spații administrative, sală de conferințe) și Corpul C (gospodărie tradițională din Hărțăgani, ilustrând producția textilă casnică specifică zonei Hunedoarei, cu o grădină dedicată plantelor textile și tinctoriale).

În cadrul vizitei, participanții au avut ocazia unei discuții cu un specialist al muzeului, cu experiență de aproximativ 20 de ani în cadrul Muzeului Metropolitan din New York, care a prezentat activitatea de cercetare desfășurată în cadrul instituției și modul în care exponatele sunt rotite anual, pentru diversitate și pentru o bună conservare.

Vizita a evidențiat rolul muzeului ca centru de cercetare, conservare și educație, prin expoziții, ateliere, conferințe și proiecte internaționale dedicate patrimoniului textil.

Gospodăria Tradițională din Hărțăgani și Punctul Gastronomic Local

Programul a continuat cu vizitarea Gospodăriei Tradiționale din Hărțăgani, ansamblu reprezentativ pentru arhitectura și modul de viață tradițional din Țara Zarandului, unde numeroase exponate ilustrează ocupațiile, meșteșugurile și viața cotidiană a comunităților rurale din zonă.

În cadrul gospodăriei funcționează un Punct Gastronomic Local, unde participanții au servit preparate tradiționale specifice zonei, realizate din ingrediente locale și pregătite după rețete autentice, folosind un cuptor tradițional. Experiența a evidențiat modul în care gastronomia locală poate completa oferta turistică și poate contribui la dezvoltarea economiei rurale prin valorificarea resurselor locale și susținerea micilor producători.

4. Observații și concluzii

- Modelul dezvoltat de GAL Țara Zarandului demonstrează continuitatea investițiilor LEADER între mai multe perioade de programare, fiecare etapă consolidând rezultatele celei precedente.
- Cooperarea dintre GAL, autoritățile publice, cooperative și unitățile de învățământ reprezintă un factor esențial în valorificarea produsului local.
- Instrumentele digitale, precum aplicația PlaiSmart, contribuie semnificativ la promovarea patrimoniului și a producătorilor locali.
- Punctele Gastronomice Locale reprezintă un model replicabil de valorificare a produselor și tradițiilor culinare locale, cu impact direct asupra economiei rurale.
- Muzeul Textilelor din Hărțăgani constituie un exemplu de valorificare durabilă a patrimoniului cultural, cu potențial de a inspira inițiative similare în teritoriul GAL Triplex Confinium.

5. Elemente transferabile către teritoriul GAL Triplex Confinium

- în cadrul discuțiilor a fost realizată o comparație între aplicația PlaiSmart și platforma de promovare a producătorilor locali „BANAT IMPACT CulTur”, implementată de Asociația „Grup de Acțiune Locală Banat – Vest” în parteneriat cu GAL Triplex Confinium și Asociația „Timiș Torontal Bârzava”, prin submăsura 19.3 a PNDR – „Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupurilor de Acțiune Locală”. Confruntarea celor două modele a permis identificarea unor idei de dezvoltare ulterioară pe care fiecare GAL le poate prelua și adapta pentru propria platformă digitală;
- sprijinirea înființării unor puncte gastronomice locale, bazate pe rețete și produse tradiționale;
- consolidarea cooperării dintre GAL, autoritățile publice locale, cooperative și unitățile de învățământ;
- valorificarea patrimoniului cultural local (muzee, gospodării tradiționale) ca resursă turistică;
- continuarea investițiilor pe etape, prin proiecte de cooperare succesive care se consolidează reciproc.

6. Documente justificative anexate

- listă de prezență;
- fotografii din timpul vizitei;
- agenda vizitei;
- materiale informative furnizate de GAL Țara Zarandului;
- prezentul raport al vizitei.

7. Diseminare și comunicare

Rezultatele vizitei vor fi promovate prin publicarea unui articol pe site-ul GAL Triplex Confinium, postări pe pagina de Facebook a asociației, prezentarea concluziilor în cadrul activităților de animare desfășurate în teritoriu și utilizarea exemplelor identificate în procesul de informare și consiliere a potențialilor beneficiari ai SDL.

Vizita de studiu a confirmat faptul că modelul de dezvoltare a produsului local implementat de GAL Țara Zarandului – bazat pe infrastructură publică, cooperare, promovare digitală și gastronomie locală – poate constitui un reper util pentru teritoriul GAL Triplex Confinium în etapele următoare de implementare a SDL 2023-2027.

Întocmit de: Asociația GAL Triplex Confinium

Reprezentant legal: Cristian Barbu

Data: 04.08.2026

